

Expunere de motive

Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România, urmărește să se alinieze Agendei Digitale Europa 2020, care este cadrul de referință pentru dezvoltarea economiei digitale europene în perioada 2014 – 2020. Unul dintre principiile directoare ale Agendei Digitale pentru România este promovarea proiectelor legislative care susțin inițiativele TIC, motivat de faptul că „este important să se creeze un climat corect pentru schimbare - un cadru legislativ care să definească în mod clar tranziția spre noua paradigmă centrată pe TIC, pentru toate funcțiile de bază”, în condițiile în care „pot exista unele lacune în legislație, referitoare la utilizarea, exploatarea sau întreținerea sistemelor TIC”.

Adoptarea prezentului act normativ se impune având în vedere lacuna existentă în legislația română, privind utilizarea și arhivarea înscrisurilor școlare în formă electronică. Rezultatul adoptării sale va fi crearea unui climat legislativ corect pentru schimbare și în învățământul preuniversitar, a unui cadru legislativ care va defini în mod clar tranziția spre noua paradigmă centrată pe TIC, dorită și asumată de România și pentru domeniul „TIC în educație”.

Tehnologia Informației și a Comunicațiilor (TIC) este utilă nu doar pentru mediile de predare-învățare, în scopul de îmbunătățire a calității procesului de învățare și a cunoștințelor digitale, ci și sub aspectul activităților administrative conexe din învățământul preuniversitar, de a căror de-birocratizare și digitalizare ar beneficia în primul rând elevul, dar și toți ceilalți actori implicați în / interesați de educație.

Adoptarea prezentului act normativ este recomandată prin studiul intitulat „Reducerea birocrăției în școlile din România. Soluții legislative pentru digitalizarea educației”, realizat la comanda unei organizații neguvernamentale din Tîrgu-Mureș: Asociația pentru Minți Pertinente (AMPER). Acest studiu analizează reglementarea actuală a înscrisurilor școlare și concluzionează că dezideratele sociale prezente și de perspectivă privind digitalizarea educației și reducerea birocrăției în școli nu pot fi atinse decât prin adoptarea unei legi privind forma electronică a înscrisurilor școlare și utilizarea programelor și sistemelor informatice în învățământul preuniversitar.

Descrierea situației actuale

În prezent, înscrisurile școlare folosite în activitatea instituțiilor de învățământ preuniversitar pot fi întocmite și arhivate numai în formă fizică, pe suport de hârtie. Acesta a rămas unul dintre puținele domenii de interes public în care nu este permisă utilizarea și arhivarea documentelor în formă electronică.

De asemenea, reglementarea înscrisurilor școlare nu este corelată cu actele normative care permit și încurajează digitalizarea vieții publice, cum este Legea nr. 135 din 2007, privind arhivarea documentelor în formă electronică, Legea nr. 455 din 2001, privind semnătura electronică, sau Legea nr. 589 din 2004, privind regimul juridic al activității electronice notariale.

Schimbări preconizate

Prezentul act normativ corectează un grav neajuns al legislației privind învățământul preuniversitar din România: faptul că înscrisurile școlare (acte de studii, documente școlare și alte înscrisuri fără regim special) nu pot fi întocmite și arhivate decât în format tipărit.

Legea definește înțelesul unor termeni și expresii și stipulează expres posibilitatea școlilor de a opta pentru forma electronică a înscrisurilor școlare, stabilind totodată regimul juridic al înscrisurilor școlare în formă electronică, același cu cel al înscrisurilor școlare pe suport de hârtie.

Cele trei tipuri de înscrisuri care se întocmesc, completează, gestionează, păstrează și arhivează în unitățile de învățământ preuniversitar sunt reglementate distinct și detaliat. Se prevede posibilitatea completării actelor de studii și prin preluarea datelor necesare cu ajutorul programelor și sistemelor informatice, din registrele matricole electronice, din cataloagele electronice ale examenelor de finalizare a studiilor și/sau din alte baze de date, fiind stabilită și modalitatea de păstrare a evidenței electronice a actelor de studii, precum și atribuții și răspunderi privind completarea și evidența lor electronică.

Actul normativ de față permite, la decizia unității de învățământ, ca documentele școlare (cataloage, registre și foi matricole etc.) să fie întocmite, gestionate și arhivate în formă electronică, fiind reglementate atât condițiile pe care trebuie să le întrunească documentul electronic, cât și condițiile tehnice și umane pe care trebuie să le îndeplinească unitatea de învățământ. De asemenea, este reglementată evidența electronică a documentelor școlare, utilizarea bazelor de date electronice, comunicarea electronică a situațiilor rezultate din documentele școlare și eliberarea lor în formă electronică, arhivarea documentelor școlare prin intermediul unui sistem electronic de arhivare, precum și atribuțiile și răspunderile specifice privind documentele școlare în formă electronică.

Noul act normativ propune și posibilitatea școlilor de a opta pentru întocmirea, gestionarea, păstrarea și arhivarea electronică a altor înscrisuri școlare fără regim special, utilizate în învățământul preuniversitar sau în legătură cu acesta, fiind și în acest caz stabilite atribuțiile și răspunderile corespunzătoare.

Alte informații

Actul normativ crează premisele reglementării viitoare a unor baze de date electronice naționale pentru învățământul preuniversitar, cum ar fi Registrul matricol unic, similar celui reglementat deja pentru învățământul universitar.

Impactul socio-economic al proiectului de act normativ **Impactul macroeconomic**

Prezentul act normativ are impact macroeconomic indirect. Adoptarea actului normativ de față ar permite accesarea de fonduri structurale în scopul digitalizării înscrisurilor școlare, introducerii de baze de date electronice și arhivării electronice a documentelor întocmite în învățământul preuniversitar. Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România estimează, pentru domeniul de intervenție „TIC în educație” un necesar de investiții de 207,4 milioane euro, care urmează să fie asigurat din fonduri structurale (POC , POCA, POCU, POR PNDR), din surse comunitare (CEF, Horizon 2020), dar și din bugetul de stat și bugetele locale.

Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat

Prevederile legii de față sunt de natură să încurajeze concurența între școli, ceea ce contribuie la îmbunătățirea serviciilor educaționale oferite. Identificarea celor mai bune, accesibile și necostisitoare soluții TIC de organizare a activității unei instituții de învățământ o poate diferenția în ochii părinților și copiilor, obligând celelalte școli din zonă să-și crească în mod corespunzător calitatea și eficiența serviciilor educaționale.

Actul normativ nu presupune acordarea unor ajutoare de stat, în schimb promovează indirect concurența între furnizorii omologați de servicii de digitalizare și conversie a documentelor pe suport de hârtie în documente electronice, ca și pentru cele de arhivare electronică a documentelor.

Impactul asupra mediului de afaceri

Impactul prezentei legi asupra mediului de afaceri este redus, dar poate constitui o oportunitate pentru agenții economici care oferă servicii de gestionare și arhivare a documentelor în formă electronică.

Impactul social

Actele de studii

Înlocuirea diplomelor tradiționale cu e-diplome ar fi greu acceptată social în acest moment. Actul normativ de față păstrează forma tipărită a actelor de studii, dar instituie posibilitatea de completare a lor prin preluarea datelor necesare cu ajutorul programelor și sistemelor informatice, din registrele matricole electronice, din cataloagele electronice ale examenelor de finalizare a studiilor și/sau din alte baze de date.

Documentele școlare

Întocmirea, gestionarea și arhivarea electronică a documentelor școlare (registrul matricol, catalogul clasei, cataloagele pentru examene de finalizare a studiilor, de corigențe și diferențe, portofoliul educațional al elevului, suplimentul descriptiv, foaia matricolă etc.) prezintă avantaje incontestabile pentru toți actorii sociali implicați în / interesați de învățământul preuniversitar: elevii; părinții sau ocrotitorii legali ai copiilor; profesorii și diriginții; conducerea școlilor; autoritățile cu competențe în finanțarea și/sau verificarea activității învățământului preuniversitar (Guvernul, Ministerul Educației, consiliile locale, inspectoratele școlare județene); societatea în ansamblul ei (comunitățile locale, potențialii angajatori, contribuabilii români etc.).

Alte înscrisuri școlare fără regim special

Posibilitatea legislativă acordată școlilor, diriginților și profesorilor, de a opta pentru forma electronică a unor înscrisuri pe care le întocmesc, este de natură să despovăreze instituția și dascălii de eforturi, timp și cheltuieli inutile, ceea ce răspunde dezideratului social de a dedica aceste resurse beneficiarului central al educației preuniversitare: elevul. Avantajele formei electronice a înscrisurilor școlare, ca și modalitățile de contracarare a dezavantajelor și riscurilor acesteia, sunt analizate în detaliu în studiul care fundamentează propunerea legislativă de față.

Impactul asupra mediului

Prezentul act normativ are un impact semnificativ asupra mediului. Anual, în învățământul preuniversitar din România se întocmesc și se arhivează tone de documente. Eliminarea hârtiilor inutile și înlocuirea, acolo unde este posibil, a documentelor pe suport de hârtie, cu cele în formă electronică este un demers de responsabilitate socială. Documentele

tipărite nu sunt prietenoase cu mediul, iar arhivarea lor electronică duce la scăderea cheltuielilor de închiriere a unor spații fizice, de asigurare a securității acestora, de personal de arhivare și pază etc.

Adoptarea acestui act normativ este un semnal dat de Parlamentul României, că își asumă efectiv politicile publice de protecție a mediului. Exemplul dat de instituțiile de învățământ care vor opta pentru forma electronică a întocmirii și arhivării înscrisurilor școlare este benefic pentru educația elevilor săi, și – implicit – a părinților acestora, în spiritul respectului pentru mediu.

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

Prin intrarea în vigoare a prezentului proiect de lege, se modifică implicit actele normative care reglementează înscrisurile școlare exclusiv pe suport pe hârtie:

- Hotărârea de Guvern nr. 577 din 15 iulie 2015, privind actele de studii din învățământul preuniversitar;

- Ordinul Ministrului Educației Naționale nr. 5115 din 15 decembrie 2014, privind Regulamentul de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar;

- Ordinul Ministrului Educației Naționale nr. 5565 din 7 octombrie 2011, privind regimul actelor de studii și al documentelor școlare gestionate de unitățile de învățământ preuniversitar;

- Ordinul Ministrului Educației Naționale și Cercetării Științifice nr. 3158 din 15 februarie 2016, privind aprobarea Calendarului și a Metodologiei de înscriere a copiilor în învățământul primar pentru anul școlar 2016 – 2017.

Legea de față abrogă orice dispoziții contrare reglementărilor sale.

Prezentul act normativ nu presupune elaborarea de noi acte normative în vederea implementării sale. Toate dispozițiile cuprinse în legi speciale pentru înscrisurile școlare în formă fizică, pe suport de hârtie, se aplică și înscrisurilor școlare în formă electronică.

Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie

Proiectul de act normativ nu are ca obiect transpunerea legislației UE în materie, dar contribuie la alinierea țării noastre la Agenda Digitală Europa 2020, care este cadrul de referință pentru dezvoltarea economiei digitale europene în perioada 2014 – 2020.

Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente

Agenda Digitală Europa 2020, asumată de România ca o condiție ex-ante pentru accesarea fondurilor europene disponibile în 2014 – 2020, prin Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România. Acest document își asumă ca principiu director promovarea proiectelor legislative care susțin inițiativele TIC.

Alte informații

Prezenta lege corelează reglementarea înscrisurilor școlare elaborate în învățământul preuniversitar cu prevederile Legii nr. 455 din 18 iulie 2001 privind semnătura electronică și cu cele ale Legii nr. 135 din 15 mai 2007, republicată, privind arhivarea documentelor în formă electronică.

Inițiator,

Conf.Dr.Corneliu Florin Buicu

Deputat PSD

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Buicu', with a long horizontal stroke extending to the right.